

VIJEĆE ZA GENETSKI MODIFICIRANE ORGANIZME

ZAPISNIK br. 06/2010

06. svibnja 2010.

sa 6. sjednice Vijeća za genetski modificirane organizme održane dana 06. 05. 2010. godine s početkom u 12,00 sati u Velikoj dvorani Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Ksaver 200a.

Nazočni članovi:

Redni broj	Ime i prezime	Institucija
1.	Anita Gulam, dipl. ing.	MZOPUG
2.	mr. sc. Krunoslav Capak, dr. med.	HZJZ
3.	mr. sc. Marijan Katalenić	HZJZ
4.	dr. sc. Jelena Žafran Novak	HZJZ
5.	dr. sc. Tibor Littvay	HRVATSKI ŠUMARSKI INSTITUT
6.	prof. dr. sc. Ivan Pejić	AGRONOMSKI FAKULTET
7.	dr. sc. Svjetlana Terzić	HVI
8.	mr. sc. Jagoda Munić	ZELENA AKCIJA
9.	prof. dr. sc. Hrvoje Fulgosi	IRB
10.	Sanja Miloš, dipl. ing.	HAH
11.	mr. sc. Nevenka Gašparac, dr. vet. med.	HGK
12.	prof. dr. sc. Zoran Zgaga	PBF
13.	Ruža Meker, dipl. oec.	MINGORP
14.	doc. dr. sc. Tatjana Bakran-Petricioli	PMF

Nenazočni članovi:

1. prof. dr. sc. Ante Čović – FF(neispričan)
2. prof. dr. sc. Snježana Kereša - AGRONOMSKI FAKULTET(ispričana)
3. dr. sc. Solveg Kovač – MZOPUG(ispričana)

Ostali nazočni:

1. dr. sc. Dušica Vujaklija – IRB
2. dr. sc. Nenad Malenica – PMF
3. Vesna Vrdoljak, dipl. ing. - MK
4. Valentina Zoretić-Rubes, dipl. ing. - MZSS
5. mr. sc. Petra Cigić, dipl. ing. - MZSS
6. Anđa Puljiz, dipl. san. ing. – MZSS

Na početku sjednice predsjednik Vijeća za GMO je pozdravio članove i konstatirao da je na sjednici nazočno 14 članova Vijeća te da postoji kvorum za donošenje pravovaljanih odluka.

Predložio je da se u dnevni red uvrsti nova točka dnevnog reda, na prijedlog Ministarstva kulture. Članovi Vijeća bi trebali raspraviti i očitovati se o Nacrtu prijedloga Uredbe o prekograničnom prijenosu GMO-a. Budući da je rok za očitovanje Vijeća prekratak, na otvorenu raspravu za javnost do 24. 05. 2010. članovi Vijeća mogu se očitovati i individualno. Predlaže se da ovaj prijedlog bude prva točka dnevnog reda i da se članovi izjasne glasovanjem o izmjeni i dopuni dnevnog reda.

Dnevni red:

1. Izvješće o izradi Nacrta prijedloga Uredbe o prekograničnom prijenosu GMO-a (Vesna Vrdoljak, dipl. ing., Ministarstvo kulture)
2. Prihvaćanje zapisnika sa 5. sjednice Vijeća za GMO
3. Izvješće o provedenom nacionalnom praćenju (monitoringu) prisutnosti GMO-a u hrani biljnog i životinjskog podrijetla na tržištu RH u 2009. godini (Valentina Zoretić - Rubes, dipl. ing.)
4. Izvješće s međunarodne konferencije „Implications of GM-Crop Cultivation at Large Spatial Scales“, Bremen, Njemačka, 25. - 27. 03. 2010. (prof. dr. sc. Hrvoje Fulgosi)
5. Izvješće sa skupa „AHTEG on risk assessment and risk management“, Ljubljana, Slovenija, 16. - 23. 04. 2010. (dr. sc. Jelena Žafran Novak)
6. Izvješće s međunarodnog skupa „ Third international meeting of academic institutions and organizations involved in biosafety education and training“, Tsukuba, Japan, 15. - 17. 02. 2010. (prof. dr. sc. Ivan Pejić)
7. Prezentacija prijedloga „Studije o socio-ekonomskim aspektima GM uzgoja u Hrvatskoj “ (prof. dr. sc. Ivan Pejić)
8. Razno

Zaključak:

Predloženi dopunjeni dnevni red jednoglasno je prihvaćen.

Kratak sadržaj tijeka sastanka:

Ad 1.)

Nakon prihvaćenog dnevnog reda predsjednik Vijeća je predložio da predstavnica Ministarstva kulture prezentira Nacrt prijedloga Uredbe o prekograničnom prijenosu GMO-a.

Vesna Vrdoljak, dipl. ing. predstavnica Ministarstva kulture, (Uprava za zaštitu prirode, Odjel za biološku raznolikost) je prezentirala izvješće o kronologiji izrade prijedloga Uredbe. Republika Hrvatska je u siječnju usvojila program za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije.

Planirano je da će Ministarstvo kulture koje je nadležno za namjerno uvođenje GMO-a u okoliš temeljem Zakona o GMO-u, te provedbi Protokola o biološkoj sigurnosti (Kartagenski protokol) do kraja 2. kvartala 2010. izraditi prijedlog uredbe kojom će se regulirati prekogranični prijenos GMO-a u svrhu usklađivanja sa uredbom (EC) 1946/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2003. o prekograničnom prijenosu GMO-a. Obaveza izrade ove Uredbe utvrđena je člankom 12. stavak 2. Zakona o GMO-u. Ministarstvo kulture kao nositelj izrade Uredbe je od 08. 12. 2009. zatražilo imenovanje predstavnika svih nadležnih tijela uključenih u problematiku GMO-a i dodatno Ministarstva financija - carinske uprave jer je mjerodavno po pitanju uvoza, izvoza i provoza teritorijem Republike Hrvatske.

Čelnik Ministarstva kulture je donio 14. 01. 2010. Odluku o osnivanju i imenovanju radne skupine za izradu navedene uredbe u koju su imenovani predstavnici slijedećih tijela: MK – 3 člana, MZSS -2 člana, MZOS – 1 član, MPRRR – 1 član, MŠVG – 1član, MF – središnji ured carinske uprave 1 član, MZOPU -1 član. Nakon 4 održana radna sastanka izrađen je Nacrt prijedloga Uredbe, koji je 26. 04. 2010. objavljen na stranicama Ministarstva kulture u svrhu sudjelovanja javnosti davanjem svojeg mišljenja, prijedloga i primjedbi. Javni uvid će trajati 30 dana.

Navedeni prijedlog je dostavljen na mišljenje predsjedniku Vijeća za GMO uz zamolbu da istu dostavi članovima Vijeća, Odboru za ograničenu uporabu GMO-a i Odboru za uvođenje GMO-a u okoliš. Ministarstvo kulture će završni prijedlog Uredbe do 10. 06. 2010. uputiti u proceduru Vladi RH.

Nakon izlaganja predstavnice Ministarstva kulture, predsjednik Vijeća je otvorio raspravu o ovoj točki dnevnog reda.

U raspravi su sudjelovali: mr. sc. Jagoda Munić, prof. dr. sc. Hrvoje Fulgosi, dr. sc. Tibor Littvay, mr. sc. Krunoslav Capak, mr. sc. Marijan Katalenić, dr. sc. Jelena Žafran Novak, Valentina Zoretić-Rubes, dipl. ing..

Nakon provedene rasprave donijet je sljedeći

zaključak:

Predloženo je da se formira radna grupa koja će pripremiti mišljenje i dostaviti ga Ministarstvu kulture. U toj radnoj grupi bi trebali biti predsjednici Odbora za ograničenu uporabu i Odbora za uvođenje GMO-a u okoliš kao i članova Vijeća za GMO, prof. dr. sc. Hrvoje Fulgosi, dr. sc. Jelena Žafran Novak i mr. sc. Jagoda Munić.

Navedeni prijedlog je jednoglasno prihvaćen.

Ad 2.)

Nakon rasprave predsjednik Vijeća za GMO je predložio da se prijeđe na prihvaćanje zapisnika sa 5. sjednice Vijeća za GMO.

Zaključak:

Zapisnik sa 5. sjednice Vijeća za GMO je jednoglasno prihvaćen.

Ad 3.)

Valentina Zoretić-Rubes, dipl. ing., (MZSS) je prezentirala članovima Vijeća Izvješće o provedenom nacionalnom praćenju (monitoringu) prisutnosti GMO-a u hrani biljnog i životinjskog podrijetla na tržištu RH u 2009. godini.

Osim Vijeću za GMO navedeno izvješće je bilo upućeno i Hrvatskoj agenciji za hranu koja je u obvezi izrade procjene rizika. Nacionalni Program praćenja GMO-a priprema i koordinira Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Uprava za sanitarnu inspekciju, Odjel za GMO u suradnji s Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo i Hrvatskom agencijom za hranu. Tijekom 2009. uzorkovanje se provodilo u 10 gradova i uzorkovano je 10 vrsta hrane. Uglavnom su uzorkovani proizvodi koji u sebi sadrže i/ili se sastoje ili potječu od soje, kukuruza ili riže. Uzorci su dostavljeni u Laboratorij za kvantifikaciju GMO i procjenu rizika, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo. Planirano je uzimanje 300 uzoraka, ali zbog nedostatka financijskih sredstava u laboratorij su dostavljena i analizirana 253 uzorka. U 242 uzorka nije dokazana prisutnost GMO-a, a u 11 uzoraka je utvrđena prisutnost GMO-a, koja je bila u granicama i nije prelazila prag

propisan Uredbom o razini GMO u proizvodima ispod koje proizvodi koji se stavljaju na tržište ne moraju biti označeni kao proizvodi koji sadrže GMO («Narodne novine» broj 92/08, 36/09 i 33/10) te predstavlja slučajne i tehnološki neizbježne tragove prisutnosti (< 0,9%). Najviše uzoraka u kojima je nađena prisutnost GMO-a su proizvodi na bazi soje kao zamjena za meso (soja fašir smjesa – 5, soja ljuskice - 1, soja odrezak -1).

Prošle godine je Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi od Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja zaprimilo 3 obavijesti putem sustava brzog uzbunjivanja (RASSF-a) o pojavi neautoriziranih GM proizvoda, od kojih su 2 povučena sa tržišta RH i vraćena u zemlju uvoza, a 1 proizvod je uništen na propisan način sukladno članku 54. Zakona o GMO («Narodne novine» broj 70/05 i 137/09) i Zakonu o otpadu, termičkom obradom u cementari Našice.

U prvom periodu monitoringa 2010. je uzorkovano 59 proizvoda, a u 2 uzorka je detektirana prisutnost GMO-a od 0,9%.

Nakon izlaganja predsjednik Vijeća je otvorio raspravu o ovoj točki dnevnog reda.

U raspravi su sudjelovali: mr. sc. Jagoda Munić, mr. sc. Marijan Katalenić, dr. sc. Tibor Littvay, mr. sc. Nevenka Gašparac, mr. sc. Krunoslav Capak, prof. dr. sc. Ivan Pejić, doc. dr. sc. Tatjana Bakran-Petricioli, dr. sc. Jelena Žafran Novak, prof. dr. sc. Zoran Zgaga.

Tijekom rasprave doneseno je nekoliko zaključaka:

Javnost tj. potrošači trebaju biti upoznati i informirani o hrani koju konzumiraju, stoga je rezultate o monitoringu GMO hrane na tržištu RH potrebno objaviti na internetskim stranicama. Rezultati bi trebali poticati proizvođače da kontroliraju svoje proizvode. S obzirom da se radi o dozvoljenom prisustvu GMO-a i budući da se radi o slučajnoj i tehnološki neizbježnoj kontaminaciji nad kojom je teško vršiti kontrolu, imena proizvođača ne bi trebalo objavljivati, ali su isti u obvezi poduzeti mjere da se ta kontaminacija izbjegne. Istaknuta je potreba da bi se potrošače trebalo informirati i putem medija o mjerama koje se provode u svrhu kontrole GM hrane u Republici Hrvatskoj. Navedeni monitoring nije potpun zbog ograničenja trenutno raspoložive analitike, ali je usuglašen s postupcima koji se provode u Europskoj uniji.

Ad 4.)

Prof.dr.sc. Hrvoje Fulgosi je izvijestio članove Vijeća o temama i predavanjima održanim na međunarodnoj konferenciji «Implications of GM-Crop Cultivation at Large Spatial Scales», Bremen, Njemačka 25.-26. 03. 2010., na kojoj je zajedno s prof. dr. sc. Zoranom Zgagom, dr. sc. Nenadom Malenicom i mr. sc. Petrom Cigić prisustvovao. Glavna tema konferencije je bila implikacije GM usjeva na velikim površinama prvenstveno u Europskoj uniji uz osvrt na iskustva u svijetu. Na konferenciji su sudjelovali znanstvenici iz 18 zemalja s 34 različite prezentacije (izlaganje i poster). Ukratko je prezentirao program konferencije:

- uvodno predavanje je imao Gilles - Eric Seralini profesor sa sveučilišta u Caenu, Francuska, koji je ujedno i savjetnik francuske vlade. Izlagao je o načinu na koji velike tvrtke prezentiraju podatke potrebne za procjenu rizika i statističkim manjkavostima podataka koji se prikazuju.
- Jonathan Latham & Allison Wilson su održali predavanje o budućim načinima genetske modifikacije, a odnosi se na RNA interferenciju, tj. na utišavanje gena i tzv. «off- target» efekte – neželjeni efekti inaktivacije gena.
- predavači iz Južnoafričke Republike i Gane su održali dva predavanja o stanju u Africi u kojoj je dozvoljena velika količina GM usjeva i ne postoji zakonska regulativa.

- znanstvenici iz Njemačke su prezentirali korištenje zanimljivog modela praćenja uzgoja GM kultura uz pomoć satelitskog monitoringa i statističke analize u sjevernoj državi Schleswig-Holsten. Pratili su udaljenost polja konvencionalnog uzgoja i mogućnost širenja na ta polja.
- znanstvenica iz Rusije je održala teoretsko predavanje o mogućem uzgoju GM usjeva u blizini Bajkalskog jezera, koji je nacionalni park s velikim bioraznolikošću. Iz predavanja se zaključuje da tamo nema uzgoja GM kultura.
- znanstvenici iz Austrije su održali predavanja o istraživanju kojim su pokušali utvrditi biljne i životinjske vrste koje bi bile uključene u monitoring utjecaja na okoliš tzv. «non target organizme».
- predavanje o utjecaju tla na razvoj uljane repice, kultiviranih sorti i njenih divljih srodnika. Istraživanje je pokazalo da su divlji srodnici otporniji od kultiviranih.
- Frieder Hofmann, Steffi Ober, Werner Kratz su održali predavanje o utjecaju Bt toksina na ekosustave voda i moguće širenje Bt toksina u te vode i povećanu koncentraciju i utjecaj na biocenozu u Njemačkoj pokrajini Brandenburg.
- Peter Wagner je održao predavanje o medu i problemima koji bi se mogli javiti u slučaju da se med kontaminira peludom od GM usjeva. U slučaju da dođe do kontaminacije isti se mora uništiti.
- znanstvenica iz Meksika je održala predavanje o koegzistenciji GM kukuruza i tradicionalnih sorti.
- znanstvenik iz Münchena je održao predavanje o pojavi moljca u poljima GM kukuruza kao mogućeg opasnog štetnika.
- znanstvenici iz Škotske su pričali o mogućnosti širenja GM vrsta u okoliš s naglaskom na uljanu repicu.
- Christiane Eschenbach i Wilhelm Windhorst sa sveučilišta u Kielu su održali predavanje o razvoju indikatora genetskog inženjerstva u poljoprivredi, koje treba uzeti kao u obzir pri procjeni rizika za biološku raznolikost.
- znanstvenici iz Španjolske su održali predavanje kojim predlažu selekciju znanstvenih projekata koji su socijalno prihvatljivi da bi se financirali.
- znanstvenici iz Danske su prezentirali iskustva o formiranju novčanog fonda iz kojeg bi se isplaćivala obeštećenja uzgajivačima konvencionalnih kultura, a sredstva u fondu prikupljala bi se od uzgoja GM kultura. Ovim načinom smanjile su se tenzije između zagovornika i protivnika GM uzgoja.
- u Njemačkoj je izrađena studija mogućih ekonomskih gubitaka u slučaju da Njemačka prihvati uzgoj GM kultura na velikim površinama.
- zadnja dva predavanja su se odnosila na stupnjevitom pristupu procjeni rizika kultivacije GM kultura tzv. «step by step principle» a navedena tema je bila tema radionice koja je predhodila konferenciji. Na toj radionici su prezentirana iskustva pojedinih zemalja od kojih je posebno bilo izlaganje sa iskustvima iz Kine. Procjena rizika za ispuštanje u okoliš GMO-a u Kini je stroga.

U 13,30 sati sjednicu je napustio mr. sc. Krunoslav Capak.

U raspravi su sudjelovali: prof. dr. sc. Zoran Zgaga, prof. dr. sc. Hrvoje Fulgosi, dr. sc. Dušica Vujaklija, prof. dr. sc. Ivan Pejić, mr. sc. Jagoda Munić, dr. sc. Nenad Malenica.

Ad 5.)

Dr. sc. Jelena Žafran Novak: Ukratko je izvijestila članove vijeća o održanom skupu „AHTEG on risk assessment and risk management“, u sklopu Biosafety Clearing House održanog u Ljubljani u periodu od 16. – 23. 04. 2010.

Ekspertna grupa – grupa stručnjaka sa svih kontinenata svijeta, koji u svojim zemljama provode procjenu rizika za GMO-e koji se uvode putem legalnih aplikacija, dobila je mandat da u godini dana izradi specifične Vodiče o procjeni rizika za LMO (living modified organism – živi genetski modificirani organizmi) bazirane na Anex-u III Kartagena protokola. Svrha je bila poboljšati Anex sa informacijama potrebnim kako bi se mogli bolje obrađivati pojedini GMO-i na tržištu. Draft verzija tog vodiča je gotova. Završni sastanak je održan 20. - 23. 04. 2010. u Ljubljani. Vodič će biti predstavljen u Nagoya-i u Japanu u razdoblju od 11. - 15. 10. 2010. kada će se održati Međunarodna Konferencija članica potpisnica Konvencije o biološkoj raznolikosti i Kartagenskog protokola. Predložena je i izrada dodatnih vodiča (za ribice, biljke za proizvodnju bio goriva, za farmaceutske i industrijske proizvode, mikroorganizme i viruse).

S obzirom da je i Hrvatska potpisnica Konvencije o biološkoj raznolikosti i Kartagenskog protokola dr. sc. Jelena Žafran Novak je predložila članovima Vijeća za GMO da se uputi zahtjev Vladi RH da osigura sredstava i pošalje delegaciju koja bi sudjelovala u radu na navedenoj Konferenciji na kojoj bi predstavljali interese i stav Republike Hrvatske.

Predsjednik Vijeća zamolio je da se predlože kandidati koji bi bili u sastavu delegacije.

Predloženo je da osim predstavnika MZSS-a u sastavu delegacije budu dr. sc. Domagoj Šimić, dr. Jelena Žafran Novak, dr. Hrvoje Fulgosi, a njihovo prisustvovanje je važno radi razmjena informacija i iskustava, tako i radi učešća u radu na izradi odredbi i smjernica oko procjene rizika i upravljanja rizikom vezanim uz LMO.

Zaključak:

Svi su jednoglasno prihvatili navedeni prijedlog i kandidate.

Ad 6.)

Prof.dr.sc. Ivan Pejić je informirao članove o skupu koji se održao u Tsukubi, Japan od 15. – 17. 02. 2010. « III. International meeting of academic institutions and other organizations involved in biosafety education and training», u organizaciji konvencije za biološku raznolikost (CBD).

Domaćin ovog skupa je bilo najveće sveučilište u Japanu, sveučilište u Tsukubi. Na skupu je sudjelovalo ukupno 46 sudionika, 3 iz sekretarijata CBD, 24 zemlje, 4 specijalizirane UN agencije i druge organizacije. Razmijenjene su vrlo različite situacije i iskustva u pogledu obrazovanja iz područja biološke sigurnosti. Od naprednog u Japanu, Belgiji, Čileu, Kini, Kubi, Maleziji, Južnoafričkoj Republici, Meksiku i Keniji do vrlo oskudnog kao što je Hrvatska. Trend je da svi uviđaju da se trebaju razvijati regionalni studijski programi i usklađeni sadržaji. Zemlje, organizacije i njihovi programi koje bi trebalo slijediti su Jugoistočna Azija, Filipini, Meksiko, Malezija i Kina.

Zadatak konferencije je bio predložiti okvire za različite nastavne programe (trajanje, struktura, certifikacija, ...).

Vizija edukacije iz biološke sigurnosti u RH bila bi:

- kratki programi i edukacijski materijal za školsku djecu i građanstvo (2 dana)
- stručno profilirani treninzi (2 - tjedni programi) za osobe s diplomom, zaposlenici raznih ureda i službi koji bi trebali biti upoznati s principima i normama biološke sigurnosti
- izborni moduli za preddiplomske i diplomske studije (sveučilišni nivo)
- diplomski program (regionalni) 120 ECTS
- diplomski i doktorski radovi na temu biološke sigurnosti

Prijedlozi i preporuke za Republiku Hrvatsku i mogući doprinos Vijeća za GMO bio bi:

- poticanje pripreme predmeta i modula za uključivanje u postojeće studije (izborni)
- pokretanje regionalne mreže za cjelovite studije (međunarodni (MSc) program)

- iniciranje natječaja za pripremu tečajeva, brošura, TV emisija
- izrada liste poželjnih tema za diplomatske radove i disertacije

Prijedlog je da se donese deklaracija Vijeća za GMO o potrebi uvođenja nastavnih programa iz područja biološke sigurnosti, pri čemu treba slijediti smjernice CBD (Konvencije o biološkoj raznolikosti).

U raspravi su sudjelovali: dr. sc. Tibor Littvay, doc. dr. sc. Tatjana Bakran Petricioli, mr.sc. Nevenka Gašparac, dr. sc. Dušica Vujaklija, mr. sc. Marijan Katalenić, prof. dr. sc. Zoran Zgaga.

Svi članovi su se složili da je potrebno donijeti **Deklaraciju Vijeća za GMO o potrebi uvođenja nastavnih programa iz područja biološke sigurnosti, pri čemu treba slijediti smjernice CBD (Konvencije o biološkoj raznolikosti)**

U 14,46 sati sjednicu su napustile Ruža Meker, dipl. oec. i mr. sc. Nevenka Gašparac.

Ad 7.)

Prof. dr. sc. Ivan Pejić je prikazao članovima Vijeća ukratko prijedlog projekta - „Analiza socio-ekonomskih rizika i ekonomske isplativosti istraživanja i primjene tehnologije GMO iz perspektive Republike Hrvatske“. Cilj ovog projekta je da se smanji bipolarizacija društva na «zagovornike» i «protivnike» GMO-a koja umanjuje racionalnu prosudbu interesa RH, a prijedlog je zamišljen kao simultana evaluacija možebitnih prijetnji i gospodarskog potencijala GMO. Predviđena je analiza mogućih rizika u 4 kategorije:

- a) štetni/korisni utjecaj primjene GMO na zdravlje ljudi i životinja u RH
- b) štetni/korisni utjecaj primjene GMO na okoliš u RH (utjecaj na bioraznolikost)
- c) štetni/korisni utjecaj primjene GMO na društveni razvoj u RH (etika, kultura, religija)
- d) štetni/korisni utjecaj primjene GMO na gospodarsku djelatnost u RH (poljoprivreda, farmacija, turizam, i dr.)

Metode istraživanja – pristup svakom od rizika (a – d):

- cijeli projekt biti će podijeljen u više radnih paketa prema potrebnim kompetencijama istraživača. Nositelj projekta (Vijeće za GMO) će na javnom natječaju odabrati glavnog voditelja projekta i najkompetentnije istraživače za provedbu pojedinih radnih paketa.

- svaku parcijalnu analizu će provoditi skupina od najmanje 4 znanstvenika od kojih najmanje 2 sa zadatkom da traže i analiziraju moguće znanstveno utemeljene negativne, a 2 moguće pozitivne aspekte pojedinog problema. U slučaju ne postojanja kompetentnih znanstvenika za pojedino područje u RH moguće je angažirati i inozemne znanstvenike.

- analiza će se zasnivati na dostupnoj znanstvenoj literaturi i objektivnim gospodarskim i društvenim pokazateljima numeričkog karaktera vezanim uz štetni/korisni utjecaj primjene GMO (uključujući i sve do sada službene studije koje su provođene po ovom pitanju u RH). U cilju ispravne komparativne analize stanja u RH spram inozemnih iskustava, u dodatku na opće svjetske spoznaje i trendove, analiza će u svim radnim paketima biti posebno usmjerena na komparaciju sa minimalno dvije EU države sličnog socio-ekonomskog profila;

- kao bitan pokazatelj utemeljenosti stavova javnosti i struke, provesti će se istraživanje stupnja informiranosti visoko-obrazovnog stanovništva, gospodarstva i javnosti o gospodarskim i društvenim rizicima i koristima vezanim uz primjenu GMO tehnologije (definiranje ciljanih skupina za procjenu javnog mnijenja obzirom na razinu stručne edukacije – po uzoru na slična ispitivanja u EU);

- iznimno, u slučaju nepostojanja ili nedostupnosti određenih podataka i kompetencija, moguće je naručiti kvalitativne analize i procjene kompetentnih institucija i pojedinaca (tuzemnih ili inozemnih);

- svako poglavlje istraživanja mora biti zaključeno s analizom omjera potencijalnog rizika i potencijalne koristi iz perspektive dostupnih kvalitetnih spoznaja u precizno određenom vremenu s fokusom na RH;
- kao način prikupljanja izvornih podataka biti će korištena znanstvena istraživanja (laboratorijske analize vrhunskih i akreditiranih laboratorija, metodički pouzdani testovi, ankete, simulacije).

Osnovni cilj ovog projekta bi bila izrada objektivne i nepristrane publikacije/elaborata koja bi se koristila kako kod donošenja razvojnih odluka tako i u edukativne svrhe.

Predviđeno trajanje projekta je 2 godine, predviđeni budžet je 300.000 kn. Očekivani doprinosi bi bili: pouzdani pokazatelji i procjene koristi i rizika od GMO, te znanstveno utemeljene preporuke za donošenje ispravnih odluka za (ne) korištenje GMO u gospodarskom razvoju RH.

U raspravi su sudjelovali: mr. sc. Marijan Katalenić, prof.dr.sc. Hrvoje Fulgosi, mr. sc. Jagoda Munić, dr. sc. Dušica Vujaklija, doc.dr.sc. Tatjana Bakran-Petricioli, dr. sc. Jelena Žafran Novak.

Prof. dr. sc. Hrvoje Fulgosi je upoznao članove sa istraživanjem koje je proveo centar za istraživanje tržišta (GfK) koji je proveo nekoliko istraživanja na temu genetski modificirane hrane na području Republike Hrvatske uzimajući u obzir cijelu populaciju, odnosno sve dobne skupine. Jedno od istraživanja provedeno je u ožujku 2004. godine. GfK - Centar za istraživanje tržišta proveo je istraživanje u kojem se željelo provjeriti kako građani Hrvatske procjenjuju štetnost određenih stvari po zdravlje čovjeka. U istraživanju je sudjelovalo 1.000 ispitanika te su oni procjenjivali štetnost utjecaja genetski modificirane hrane i prekomjerne uporabe pesticida. Prema rezultatima istraživanja i prekomjerna uporaba pesticida kao i GMO štetni su za zdravlje čovjeka (prosječne ocjene iznad 4.5). Ipak, građani štetnijim procjenjuju prekomjernu uporabu pesticida u odnosu na genetski modificiranu hranu.

Zaključeno je:

Na idućoj sjednici potrebno je provesti detaljnu raspravu o prijedlogu s obzirom da su radni materijali dobiveni na samoj sjednici.

Ad 8.)

Na prethodnoj 5. sjednici Vijeća predsjednik Vijeća je predložio da Tajništvo pripremi pročišćeni tekst Zakona o GMO-u. Valentina Zoretić - Rubes, dipl. ing. (MZSS) je odgovorila da je priprema pročišćenih tekstova Zakona u djelokrugu Ministarstva pravosuđa a ne MZSS.

Predsjednik Vijeća je predložio da Tajništvo izvidi mogućnost financiranja da se angažira agencija koja će pratiti članke koji se objavljuju u medijima a tiču se GMO.

Sjednica je završena u 15,20 sati.

Za Tajništvo:
Zapisničar
Anđa Puljiz, dipl. san ing.

Predsjednik Vijeća za GMO
prof. dr. sc. Zoran Zgaga

KLASA: 540-01/10-05/05
URBROJ: 534-08-1-5/3-10-10
Zagreb, 06. svibnja 2010.